

D5.6: Родошоп – научени уроци

Родошоп – пилотна програма за подпомагане инвестициите в енергийна ефективност чрез създаване на Структура за пълно обслужване (СПО) в Родопския регион

Договор: 748425

Автори: Иванка Панделиева-Димова (ЕЦС), Златка Николова (АРО)

Дата: 31 октомври 2022

.

Цялата отговорност за съдържанието на тази публикация е на авторите. Нито Европейската комисия, нито CINEA носят отговорност за използването на представената в нея информация

Този проект е получил финансиране от Програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ на Европейския съюз съгласно договор No 748425

Родошоп е пилотна програма за подпомагане инвестициите в обновяване на публични сгради и улично осветление чрез създаване на Структура за пълно обслужване (СПО) в Родопския регион на България. По време на петгодишния период на работа бе натрупан практически опит и бяха научени ценни уроци, които биха били полезни на публичните власти и на други лица, заинтересовани да прилагат подобен подход.

Този проект е получил финансиране от Програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ на Европейския съюз съгласно договор No 748425

Урок 1:

Политическата ангажираност на местните власти е от ключово значение и трябва да бъде осигурена чрез продължителна работа за промотиране на политики и проекти за устойчиво развитие. Ефектът от тази работа е повишаване съзнателността на местните власти

относно важността на дейностите по промените в климата и ангажираността им за инвестиране в такива дейности.

3

Този проект е получил финансиране от Програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ на Европейския съюз съгласно договор No 748425

Урок 2

Общата политическа ситуация и стабилност в страната е от огромно значение за работата и резултатите от дейността на СПО Родошоп, тъй като те водят до организационни, правни и финансови последици, които са извън обсега на въздействие на общините или консултантите по проекта. Този фактор трябва да бъде взет предвид от самото начало на дейността и трябва

да бъдат полагани непрекъснати усилия за преодоляване на негативните последици.

Урок 3

Необходима е непрекъсната връзка с общините на всеки етап от подготовката на проектите (енергийни одити, технико-икономически проучания, търсене на финансиране, съобразяване с изискванията за финансиране, обявяване на обществени поръчки). Екипът на СПО Родошоп трябва да отговаря на техните нужди навреме и адекватно, което е предпоставка за успешна работа предвид

динамичната природа на приоритетите на общините и необходимостта от непрекъснато обновяване на пакетите с проекти. Това отнема ресурси, които трябва да бъдат предвидени от самото начало на дейността.

5

Този проект е получил финансиране от Програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ на Европейския съюз съгласно договор No 748425

Урок 4

Трябва да бъде предвидено достатъчно време за работа, за да се постигнат резултати. Опитът на СПО Родошоп сочи, че три години не е достатъчен срок за такъв вид прокети поради тяхната комплексност и зависимост от много различни фактори, предвидени и непредвидени. По тази причина е препоръчително тези проекти да бъдат по-дълги, за да има достатъчно време за справяне с рисковете и непредвидените обстоятелства, които имат негативно влияние върху резултатите.

6

Този проект е получил финансиране от Програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ на Европейския съюз съгласно договор No 748425

Урок 5

Пакетите с инвестиционни проекти не са константни, а са динамични и подложени на непрекъснати промени по време на дейността в зависимост от промените в приоритетите на общините, резултатите от енергийните одити и от технико-икономическите проучания, както и от изискванията на източниците на финансиране . По тази причина от самото начало на дейността

трябва да бъдат предвидени съответните ресурси.

Урок 6

Не е възможно да има точни преценки за количествените параметри (инвестиции, енергийни спестявания и др) в началото на дейността, защото данните, които общините имат, в повечето случаи са приблизителни. Всъщност една от причините за започване на дейността на СПО Родошоп е да се направят енергийни одити и технико-икономически проучания, за да се получат точни данни за

техническите и икономическите резултати от инвестиционните проекти, които да служат за подготовката им за търсене на финансиране.

8

Този проект е получил финансиране от Програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ на Европейския съюз съгласно договор No 748425

Урок 7

Изграждането на местен капацитет е необходимо условие за успеха на проекта. Квалифицирани местни кадри, обучени и с опит в подготовката и прилагането на проекти за устойчива енергия, които да работят и осигуряват резултати, и които да останат на място, за да осигурят устойчивостта на проекта в бъдеще, както и разширяване на дейността в

други сектори, например в частните жилищни сгради.

Урок 8

Въпреки многобройните ползи за общините, опитът на СПО Родошоп показва, че устойчивостта на дейността в бъдеще би трябвало да продължи да разчита на публично финансиране. Общините осигуряват обществени услуги на всички граждани посредством публичната инфраструктура като сгради (училища, детски градини, болници и т.н.) и системи за улично осветление, което означава, че финансирането на тази публична инфраструктура (вкл. техническа помощ) е логично да е от публично финансиране. За да се направи моделът на СПО устойчив на местно/общинско ниво, обхватът на неговите услуги би трябвало да бъде разширен към частния сектор (жилищен, индустриален, третичен), а публичното финансиране да бъде ограничено до домакинства в затруднено положение, които не могат да си позволят да плащат.

10

Този проект е получил финансиране от Програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ на Европейския съюз съгласно договор No 748425

Урок 9

Пакетирането на проекти е приложимо най-вече при системите за улично осветление, тъй като те са по-унифицирани в техническо отношение и прилаганите мерки при тях могат лесно да бъдат комбинирани. Публичните сгради са по-разнообразни като технически характеристики, което прави пакетрирането им по-трудно.

Въпреки това, в практиката на Родошоп има такива случаи, например в Община Смолян има два проекта, всеки с по две образователни сгради с подобни характеристики и дизайн (детска градина и ясла). Пакетирането на сгради между общините е затруднено

11

Този проект е получил финансиране от Програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ на Европейския съюз съгласно договор No 748425

от допълнителния административен товар и липсват ана ясни регулации и процедури. Също така има и случай на обратното - една сграда да участва в два проекта, например общинската болница в Златоград. Причината е, че част от мерките са били допустими по една финансираща програма, а друга част - по друга, което отново показва ролята на изискванията на финансиращите институции за включване на определени обекти или части от тях в пакетите от проекти и тяхното непрекъснато актуализиране..

